

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮಾರ್ ವೇಂಕಟನಾಥಾರ್ಯಃ ಕವಿತಾರ್ಕಿಕಕೇಸರೀ |

ವೇದಾಂತಾಚಾರ್ಯವರ್ಯೋ ಮೇ ಸನ್ನಿಧತ್ತಾಂ ಸದಾ ಹೃದಿ ||

ಶ್ರೀಮದ್ವಾಲ್ಮೀಕೀಯರಾಮಾಯಣಂ

|| ಸುಂದರಕಾಂಡಂ ||

ಷೋಡಶಃ ಸರ್ಗಃ

This document* has been prepared by

Sunder Kidambi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕೇ

His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam*

---

*This was typeset using L^AT_EX, skt, Itrans, and the Baraha font.

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಸೀತಾರಾಮಾಭ್ಯಾಂ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

॥ ಸುಂದರಕಾಂಡಂ ॥

ಷೋಡಶಃ ಸರ್ಗಃ

ಸೀತಾಯಾಃ ಶೀಲಂ ಸೌಂದರ್ಯಂ ಚ ಮನಸಾ ಪ್ರಶಸ್ಯ ತಾಂ ದುಃಖಮಗ್ನಾಂ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ
ತದರ್ಥಂ ಹನುಮತೋಽಪಿ ಶೋಕಃ

ಪ್ರಶಸ್ಯ ತು ಪ್ರಶಸ್ತವ್ಯಾಂ ಸೀತಾಂ ತಾಂ ಹರಿಪುಂಗವಃ |
ಗುಣಾಭಿರಾಮಂ ರಾಮಂ ಚ ಪುನಶ್ಚಿಂತಾಪರೋಽಭವತ್ || ೫.೧೬.೧ ||

ಸ ಮುಹೂರ್ತಮಿವ ಧ್ಯಾತ್ವಾ ಬಾಷ್ಟಪರ್ಯಾಕುಲೇಕ್ಷಣಃ |
ಸೀತಾಮಾಶ್ರಿತ್ಯ ತೇಜಸ್ವೀ ಹನೂರ್ಮಾ ವಿಲಲಾಪ ಹ || ೫.೧೬.೨ ||

ಮಾನ್ಯಾ ಗುರುವಿನೀತಸ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಗುರುಪ್ರಿಯಾ |
ಯದಿ ಸೀತಾ ಹಿ ದುಃಖಾರ್ತಾ ಕಾಲೋ ಹಿ ದುರತಿಕ್ರಮಃ || ೫.೧೬.೩ ||

ರಾಮಸ್ಯ ವ್ಯವಸಾಯಜ್ಞಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣಸ್ಯ ಚ ಧೀಮತಃ |
ನಾತ್ಯರ್ಥಂ ಕ್ಷುಭ್ಯತೇ ದೇವೀ ಗಂಗೇವ ಜಲದಾಗಮೇ || ೫.೧೬.೪ ||

ತುಲ್ಯಶೀಲವಯೋವೃತ್ತಾಂ ತುಲ್ಯಾಭಿಜನಲಕ್ಷಣಾಂ |
ರಾಘವೋಽರ್ಹತಿ ವೈದೇಹೀಂ ತಂ ಚೇಯಮಸಿತೇಕ್ಷಣಾ || ೫.೧೬.೫ ||

ತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ನವಹೇಮಾಭಾಂ ಲೋಕಕಾಂತಾಮಿವ ಶ್ರಿಯಂ |
ಜಗಾಮ ಮನಸಾ ರಾಮಂ ವಚನಂ ಚೇದಮಬ್ರವೀತ್ || ೫.೧೬.೬ ||

ಅಸ್ಯಾ ಹೇತೋರ್ವಿಶಾಲಾಕ್ಷ್ಯಾ ಹತೋ ವಾಲೀ ಮಹಾಬಲಃ |
ರಾವಣಪ್ರತಿಮೋ ವೀರ್ಯೇ ಕಬಂಧಶ್ಚ ನಿಪಾತಿತಃ || ೫.೧೬.೭ ||

ವಿರಾಧಶ್ಚ ಹತಃ ಸಂಖ್ಯೇ ರಾಕ್ಷಸೋ ಭೀಮವಿಕ್ರಮಃ |
ವನೇ ರಾಮೇಣ ವಿಕ್ರಮ್ಯ ಮಹೇಂದ್ರೇಣೇವ ಶಂಬರಃ || ೫.೧೬.೮ ||

ಚತುರ್ದಶ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ರಕ್ಷಸಾಂ ಭೀಮಕರ್ಮಣಾಂ |
ನಿಹತಾನಿ ಜನಸ್ಥಾನೇ ಶರೈರಗ್ನಿಶಿಖೋಪಮೈಃ || ೫.೧೬.೯ ||

ಖಿರಶ್ಚ ನಿಹತಃ ಸಂಖ್ಯೇ ತ್ರಿಶಿರಾಶ್ಚ ನಿಪಾತಿತಃ |
ದೂಷಣಶ್ಚ ಮಹಾತೇಜಾ ರಾಮೇಣ ವಿದಿತಾತ್ಮನಾ || ೫.೧೬.೧೦ ||

ಐಶ್ವರ್ಯಂ ವಾನರಾಣಾಂ ಚ ದುರ್ಲಭಂ ವಾಲಿಪಾಲಿತಂ |
ಅಸ್ಯಾ ನಿಮಿತ್ತೇ ಸುಗ್ರೀವಃ ಪ್ರಾಪ್ತವಾನ್ ಲೋಕವಿಶ್ರುತಃ || ೫.೧೬.೧೧ ||

ಸಾಗರಶ್ಚ ಮಯಾಸ್ಕ್ರಾಂತಃ ಶ್ರೀರ್ಮಾನ್ ನದನದೀಪತಿಃ |
ಅಸ್ಯಾ ಹೇತೋರ್ವಿಶಾಲಾಕ್ಷ್ಯಾಃ ಪುರೀ ಚೇಯಂ ನಿರೀಕ್ಷಿತಾ || ೫.೧೬.೧೨ ||

ಯದಿ ರಾಮಃ ಸಮುದ್ರಾಂತಾಂ ಮೇದಿನೀಂ ಪರಿವರ್ತಯೇತ್ |
ಅಸ್ಯಾಃ ಕೃತೇ ಜಗಚ್ಚಾಪಿ ಯುಕ್ತಮಿತ್ಯೇವ ಮೇ ಮತಿಃ || ೫.೧೬.೧೩ ||

ರಾಜ್ಯಂ ವಾ ತ್ರಿಷು ಲೋಕೇಷು ಸೀತಾ ವಾ ಜನಕಾತ್ಮಜಾ |
ತ್ರೈಲೋಕ್ಯರಾಜ್ಯಂ ಸಕಲಂ ಸೀತಾಯಾ ನಾಪ್ನುಯಾತ್ ಕಲಾಂ || ೫.೧೬.೧೪ ||

ಇಯಂ ಸಾ ಧರ್ಮಶೀಲಸ್ಯ ಜನಕಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ |
ಸುತಾ ಮೈಥಿಲರಾಜಸ್ಯ ಸೀತಾ ಭರ್ತೃದೃಢವ್ರತಾ || ೫.೧೬.೧೫ ||

ಉತ್ಥಿತಾ ಮೇದಿನೀಂ ಭಿತ್ತಾ ಕ್ಷೇತ್ರೇ ಹಲಮುಖಕ್ಷತೇ |
ಪದ್ಮರೇಣುನಿಭೈಃ ಕೀರ್ಣಾ ಶುಭೈಃ ಕೇದಾರಪಾಂಸುಭಿಃ || ೫.೧೬.೧೬ ||

ವಿಕ್ರಾಂತಸ್ಯಾರ್ಯಶೀಲಸ್ಯ ಸಂಯುಗೇಷ್ಟನಿವರ್ತಿನಃ |
ಸ್ನುಷಾ ದಶರಥಸ್ಯೈಷಾ ಜ್ಯೇಷ್ಠಾ ರಾಜ್ಞೋ ಯಶಸ್ವಿನೀ || ೫.೧೬.೧೭ ||

ಧರ್ಮಜ್ಞಸ್ಯ ಕೃತಜ್ಞಸ್ಯ ರಾಮಸ್ಯ ವಿದಿತಾತ್ಮನಃ |
ಇಯಂ ಸಾ ದಯಿತಾ ಭಾರ್ಯಾ ರಾಕ್ಷಸೀವಶಮಾಗತಾ || ೫.೧೬.೧೮ ||

ಸರ್ವಾನ್ ಭೋಗಾನ್ ಪರಿತ್ಯಜ್ಯ ಭರ್ತೃಸ್ನೇಹಬಲಾತ್ ಕೃತಾ |
ಅಚಿಂತಯಿತ್ವಾ ಕಷ್ಟಾನಿ ಪ್ರವಿಷ್ಟಾ ನಿರ್ಜನಂ ವನಂ || ೫.೧೬.೧೯ ||

ಸಂತುಷ್ಟಾ ಫಲಮೂಲೇನ ಭರ್ತೃಶುಶ್ರೂಷಣಾಪರಾ |
ಯಾ ಪರಾಂ ಭಜತೇ ಪ್ರೀತಿಂ ವನೇಽಪಿ ಭವನೇ ಯಥಾ || ೫.೧೬.೨೦ ||

ಸೇಯಂ ಕನಕವರ್ಣಾಂಗೀ ನಿತ್ಯಂ ಸುಸ್ಮಿತಭಾಷಿಣೀ |
ಸಹತೇ ಯಾತನಾಮೇತಾಮನರ್ಥಾನಾಮಭಾಗಿನೀ || ೫.೧೬.೨೧ ||

ಇಮಾಂ ತು ಶೀಲಸಂಪನ್ನಾಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛತಿ ರಾಘವಃ |
ರಾವಣೇನ ಪ್ರಮಥಿತಾಂ ಪ್ರಪಾಮಿವ ಪಿಪಾಸಿತಃ || ೫.೧೬.೨೨ ||

ಅಸ್ಯಾ ನೂನಂ ಪುನರ್ಲಾಭಾದ್ ರಾಘವಃ ಪ್ರೀತಿಮೇಷ್ಯತಿ |
ರಾಜಾ ರಾಜ್ಯಪರಿಭ್ರಷ್ಟಃ ಪುನಃ ಪ್ರಾಪ್ಯೇವ ಮೇದಿನೀಂ || ೫.೧೬.೨೩ ||

ಕಾಮಭೋಗೈಃ ಪರಿತ್ಯಕ್ತಾ ಹೀನಾ ಬಂಧುಜನೇನ ಚ |
ಧಾರಯತ್ಯಾತ್ಮನೋ ದೇಹಂ ತತ್ಸಮಾಗಮಕಾಂಕ್ಷಿಣೀ || ೫.೧೬.೨೪ ||

ನೈಷಾ ಪಶ್ಯತಿ ರಾಕ್ಷಸ್ಯೋ ನೇರ್ಮಾ ಪುಷ್ಟಫಲದ್ರುರ್ಮಾ |
ಏಕಸ್ಥಹೃದಯಾ ನೂನಂ ರಾಮಮೇವಾನುಪಶ್ಯತಿ || ೫.೧೬.೨೫ ||

ಭರ್ತಾ ನಾಮ ಪರಂ ನಾರ್ಯಾಃ ಶೋಭನಂ ಭೂಷಣಾದಪಿ |
ಏಷಾ ಹಿ ರಹಿತಾ ತೇನ ಶೋಭನಾರ್ಹಾ ನ ಶೋಭತೇ || ೫.೧೬.೨೬ ||

ದುಷ್ಕರಂ ಕುರುತೇ ರಾವೋ ಹೀನೋ ಯದನಯಾ ಪ್ರಭುಃ |
ಧಾರಯತ್ಯಾತ್ಮನೋ ದೇಹಂ ನ ದುಃಖೇನಾವಸೀದತಿ || ೫.೧೬.೨೭ ||

ಇಮಾಮಸಿತಕೇಶಾಂತಾಂ ಶತಪತ್ರನಿಭೇಕ್ಷಣಾಂ |
ಸುಖಾರ್ಹಾಂ ದುಃಖಿತಾಂ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ಮಮಾಪಿ ವ್ಯಥಿತಂ ಮನಃ || ೫.೧೬.೨೮ ||

ಕ್ಷಿತಿಕ್ಷಮಾ ಪುಷ್ಕರಸನ್ನಿಭೇಕ್ಷಣಾ
ಯಾ ರಕ್ಷಿತಾ ರಾಘವಲಕ್ಷ್ಮಣಾಭ್ಯಾಂ |

ಸಾ ರಾಕ್ಷಸೀಭಿರ್ವಿಕೃತೇಕ್ಷಣಾಭಿಃ

ಸಂರಕ್ಷ್ಯತೇ ಸಂಪ್ರತಿ ವೃಕ್ಷಮೂಲೇ || ೫.೧೬.೨೯ ||

ಹಿಮಹತನಲಿನೀವ ನಷ್ಟಶೋಭಾ

ವ್ಯಸನಪರಂಪರಯಾ ನಿಪೀಡ್ಯಮಾನಾ |

ಸಹಚರರಹಿತೇವ ಚಕ್ರವಾಕೀ

ಜನಕಸುತಾ ಕೃಪಣಾಂ ದಶಾಂ ಪ್ರಪನ್ನಾ || ೫.೧೬.೩೦ ||

ಅಸ್ಯಾ ಹಿ ಪುಷ್ಪಾವನತಾಗ್ರಶಾಖಾಃ

ಶೋಕಂ ದೃಢಂ ವೈ ಜನಯಂತ್ಯಶೋಕಾಃ |

ಹಿಮವ್ಯಪಾಯೇನ ಚ ಶೀತರಶ್ಮಿ -

ರಭ್ಯುತ್ಥಿತೋ ನೈಕಸಹಸ್ರರಶ್ಮಿಃ || ೫.೧೬.೩೧ ||

ಇತ್ಯೇವಮರ್ಥಂ ಕಪಿರನ್ವವೇಕ್ಷ್ಯ

ಸೀತೇಯಮಿತ್ಯೇವ ತು ಜಾತಬುದ್ಧಿಃ |

ಸಂಶ್ರಿತ್ಯ ತಸ್ಮಿನ್ ನಿಷಸಾದ ವೃಕ್ಷೇ

ಬಲೀ ಹರಿಣಾಮೃಷಭಸ್ತರಸ್ವೀ || ೫.೧೬.೩೨ ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಸುಂದರಕಾಂಡೇ ಷೋಡಶಃ ಸರ್ಗಃ ||